

ELS FANTASMES DEL MUSEU DE GRANOLLERS

Quan, fa molt poc temps, les màquines, monstruoses, enderrocaren l'edifici de la Unió Liberal de Granollers, carregant amb grans camions totes les runes, no aconseguiren emportar-se els fantasmes que romanen en el lloc a despit de la nova construcció. N'hi han de moltes menes de fantasmes i, quan hom passa per davant, els veu tots. Uns són homes amb brusa i calces de vellut que, prompte ferà cent anys, materialitzaren la seva fe en la llibertat pujant un edifici on anessin tots aquells que, com ells, també creien en la llibertat.

Aquests són fantasmes inconcrets, són ombres, i el que subscriu sols en sap d'ells per referències i no té més opció que donar-los forma amb la imaginació o amb l'ajuda de lectures o d'escassíssimes fotografies.

Però n'hi han de fantasmes que són molt més concrets. Són aquells que pertanyen al meu record, i molt concretament a la meua generació, i que amb els seus cossos vius ompliren el buit del lloc matemàtic «Latitud X», «Longitud X» on s'ubicava l'edifici. Són/eren nois com els de barba i «jeans», sense barba ni «jeans» i que no assoliren a passar d'això, de nois.

Hom, per una simbiosi de record, sentiment i geometria, pot refer espais, volums, àmbits de la Unió Liberal i, des de qualsevol lloc, fent derivar l'ull distints graus d'angle, anar situant cada un dels volguts fantasmes. Dalt, a les aules de l'escola, en Daniel, mort als vint anys, es mou amagant el seu sentimentalisme sota una alegre i aparent inconsciència. Més enllà, vora el balcó, l'Albert, mort als vint anys, molt seriós desenvolupa una tesi socialista amb el mestre que s'anomenava Mestres, mort a l'exili, que es guanyà el títol del que era i s'anomenava, fent d'aprenent de ferrer. Més enllà, l'Andreu, de Ca la Serafina, mort als vint anys, ros i bon minyó, amb qui vaig compartir la llet dels pits de la meua mare enmig del catric-catrac dels telers d'una fàbrica, s'asseia al costat de l'Amadeu, mort als vint anys. Mentrestant a l'altra aula ressonava la veu del Sr. Montaña, indignat per alguna facècia dels alumnes, «Sou de la pell ...!»

En Pauetó, mort als vint anys, a la sala de billars, s'està ajagut damunt un d'ells en una llarguíssima preparació de tacada per amagar el set al panyo, mentres passa l'encarregat dels billars. Altre angle fins la pista, situa l'Ortega, mort als vint anys, bon ballarí i amb molt èxit entre les noies (segur que l'últim gest en rebre el tret que l'occió a Terol, fou tràgicament gràcil). Al costat, en Rius, mort als vint anys, molt seriós mira com ballen, mentres en Quico esvalota a les noies (et perdono, Quico, la terrible bufetada que una nit de carnestoltes em va fotre una noia per culpa de la teva mà pecadora) mort als vint anys. O a la biblioteca hom, supervivent, es veu a si mateix amb el gruixut tomo de l'Home i la Terra, mentre sota la taula els dits dels peus s'encongeixen per no sortir pels forats de les espartenyas, de tan difícil substitució. Sota, a la sala del cafè, els germans Aranda, morts als vint anys, grans esportistes, xerrant amb en Llac, mort als vint anys.

Per arreu de la casa n'hi havien de nois morts als vint anys. A les aules, al cafè, a la biblioteca, a la sala del teatre o a l'escenari. No hi ha llistes dels Peres, Joans, Joseps, tots iguals i distints. Es pot saber públicament la quantitat de vaques o cabres de la cabanya de la ciutat. Ningú s'ha preocupat de l'estadística dels nois morts

als vint anys que aprenien gramàtica, geometria, de manyà, de paleta o fuster. Aprenien d'home i, sobre aprenien la, relativament fàcil llavor difícil ara, assignatura de la convivia.

I és per tot això que quan hom passa per davant del Museu se li barregen parets, sostres, veus, cares, gestos, rememora vivències possiblement comprensibles per la distància-temps que va del piano de manubri a l'èrtronic so quadrefònic, i voldria que tots els Daniels, Alberts, Andreus, madeus, Rafels... pertanyents al síncron cor dels maleïts, dels oblidats morts als vint anys potser per amargor el vergonyant preu d'una victòria pensant en tots els Curros, Pedro Diegos o Vicentets..., que amb els seus cossos morts als vint anys, adobaven terra de les quatre parts de la pell brau, sense minuts de silenci, sense marbres ni lletres daurades, solament els noms, sense cognoms, amb la grafia infantil, sobre cartrons de color amb els que es pogués fer mil combinacions, agrupats o separats, drets ajaguts, al costat d'un quadre o d'un tapis, a terra o a un recó de les sales del Museu, tal com els hauria bandejat la Vida, seria l'homenatge per als que moriren als vint anys.

JOSEP SABO

FINS EL DIA 1

Posem en coneixement dels nostres lectors que LA VEU DEL VALLES amb motiu de les vacances de Setmana Santa no sortirà al carrer el proper dissabte. El dia 1 d'abril, dissabte, tornarem a ésser als quioscos per explicar-lo que ha passat a la nostra comarca. Fins llavors, bones vacances.

Dan
del cor
teatral
estat no
certa m
l'esca c
contrib
afer de
cueja i
tinta,
reaccio
de la ll
tants r
vulnera
De la
informa
aquesta
pinio p
trada q
diferen
sades i
conteni
GLAR
queste
tor der
una de
Lara,
Granol
fer not
Granol
cats q
el cons
més co
ció ref
ben do
juridic
posava
profun
militar
d'excep
D'al
prenen
Lara,
represe
nollers,
havia p
elabora
nions c
sencial
no dir
però e
confian
que ost
ellos, a
conocir
habian
al ejéro